

STERRENSTOF ZIJN WIJ

Lezing door Margot Brouwer

Een helder en boeiend verslag van de ontmoeting tussen de moderne sterrenkunde en de oude wijsbegeerte van Spinoza
(*Henri Krop*)

Al op zevenjarige leeftijd valt Margot Brouwer diens omgeving lastig met existentiële vragen als: ‘Wat doe ik hier, heeft mijn leven zin, bestaat God echt en wat gebeurt er als ik sterf?’ Na het lezen van het boek: ‘*Ons zonnestelsel*’ besluit die natuur- en sterrenkunde te gaan studeren in de hoop hier meer over te weten te komen. Als Margot tijdens diens promotie-onderzoek het boekje *Spinoza uit zijn gelijkenissen en voorbeelden* van Jan Knol in handen krijgt, denk die: ‘Dit is het!’ Margot wil meer weten over Spinoza’s filosofie, besluit met zijn *Ethica* te beginnen en leest zijn moeilijkste werk in één adem uit. Zijn filosofie dat God en de natuur of het universum één zijn, was voor Margot de sleutel waarmee die wetenschap en zingeving met elkaar kon verbinden. “*Uit de noodwendigheid van de goddelijke aard moeten oneindig veel dingen op oneindig veel wijzen voortvloeien, dat is, al wat een oneindig verstand kan omvatten.*” Margot vond dit inzicht verdacht veel lijken op de theorie van de oneindige geschiedenissen die zich afspelen in het multiversum, en heeft dit uitgewerkt in diens boek ‘Sterrenstof zijn wij’.

Het heelal omvat hierin niet alleen alle materie, maar ook alle bewustzijn, ruimte, tijd, alles wat wij ons kunnen voorstellen én niet kunnen voorstellen. De natuur is bovendien een netwerk van oorzaak en gevolg, die op de schaal van deeltjes en krachten werken. Het universum is dus niet gemaakt voor ons en draait niet om ons. Er zijn ook andere plaatsen dan alleen die waar wij ons bevinden en dus ook andere plaatsen in de tijd dan alleen het ‘nu’ van ons. Vandaag laat Margot ons daarmee zien hoe de moderne

sterrenkunde en de oude wijsbegeerte van Spinoza elkaar ontmoeten.

Datum:

Zaterdagmiddag 8 november 2025

Tijd:

14.00 tot 16.30 uur

Plaats:

**Cultureel en congrescentrum De Rank
Soesterbergsestraat 18
3768 EJ Soest**

Bereikbaarheid:

Looproute vanaf Station Soest Zuid:

Loop naar het noordoosten, richting Eikenlaan.

Sla linksaf naar de Eikenlaan.

Sla linksaf naar de Soesterbergestraat.

De bestemming is aan de linkerkant nummer 18.

Aanmelden:

voor 25 oktober 2025 via: info@spinozakringsoest.nl

Kosten:

€ 29,00 incl. koffie en thee bij vooruitbetaling voor 25 oktober 2025 op NL 44 INGB 0001 9886 01 t.n.v. S.C. Pasman – Sakkers

Wie is Margot Bouwer

Ik ben Dr. Margot Brouwer, en zo lang als ik me kan herinneren ben ik bezig met existentiële vragen.

Wat is de aard van de realiteit? Waarom is mijn perceptie van het Universum zoals het is? Waarom besta ik, terwijl de geschiedenis ook heel anders had kunnen lopen? Van jongs af aan vermoedde ik al dat de studie van het Heelal me hierop de antwoorden zou geven. Ik herinner me nog hoe ik als achtjarig meisje in bed lag, en in een bibliotheekboek las hoe onze zon over vijf miljard jaar zou exploderen en de hele aarde zou verzwelgen. Hoe kan ik omgaan met dit gevoel van nietigheid? Heeft mijn bestaan zin, en zo nee, hoe kan ik toch een zinvol leven leiden? En wat gebeurt er met mijn bewustzijn als ik sterf?

Mijn onstilbare honger naar antwoorden leidde me naar de Universiteit van Amsterdam waar ik natuur- en sterrenkunde studeerde, en als eerste student de master Gravitation and Astroparticle Physics afrondde. Aan de Universiteit Leiden promoveerde ik vervolgens op het in kaart brengen van donkere materie in het Heelal, en testte ik als eerste prof. Erik Verlindes nieuwe theorie van de zwaartekracht. Na mijn promotie werkte ik als sterrenkundig onderzoeker aan de Universiteiten van Amsterdam en Groningen. Maar hoe geweldig het ook voelde om steeds dieper te begrijpen hoe het Universum in elkaar zit, ik kon de antwoorden op de vragen die ik als kind stelde nog altijd niet

vinden. Er bleef iets missen. Naast mijn wetenschappelijke werk verdiepte ik me daarom voortdurend in de filosofie, een zoektocht die culmineerde in het lezen van Spinoza's Ethica.

In Spinoza's visie, van God als eenheid van alles wat er bestaat, vond ik eindelijk de sleutel die mijn kennis over het Universum kon vertalen in antwoorden op mijn grootste existentiële vragen. Deze sleutel opende niet alleen de deur van de wetenschap naar de filosofie, maar ook die naar de mystiek: het spirituele besef dat alles uit één goddelijk geheel bestaat en dat ikzelf daar onlosmakelijk deel van uit maak. Deze pantheïstische visie is terug te vinden in spirituele stromingen als de Advaita (non-dualiteit), het Taoïsme, het Sufïsme en christelijke mystiek. Vele filosofen en kunstenaars (Goethe, Beethoven, Thoreau, Alan Watts) werden erdoor geïnspireerd, maar ook wetenschappers als Giordano Bruno, Nicola Tesla, Carl Gustav Jung, Albert Einstein en Carl Sagan.

Overgenomen van de website van Margot Brouwer

<https://www.margotbrouwer.nl/over-mij/>